



# Σύγχρονη εξ' αποστάσεως διδασκαλία στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση λόγω της πανδημίας COVID-19: μελέτη περίπτωσης

Άρτεμις Χαλεπλιόγλου, Παντελής Μπράττης,  
Άννα Μάστορα, Δάφνη Κυριάκη-Μάνεση

Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης  
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής





# Εξ αποστάσεως εκπαίδευση για όλους

1858

- Καθιέρωση όρου «Πανεπιστήμιο του Λαού» για το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου από τον Charles Dickens
- 1ο εξωτερικό πρόγραμμα χωρίς φυσική παρουσία

1873

- Ίδρυση Κοινότητας Ενθάρρυνσης των Σπουδών από το Σπίτι (Society to Encourage Studies at Home)



**UNIVERSITY  
OF LONDON**

*Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτελούσε εναλλακτική για εκείνους που δεν ήταν σε θέση να παρακολουθήσουν μαθήματα με φυσική παρουσία για οικονομικούς ή πρακτικούς λόγους*

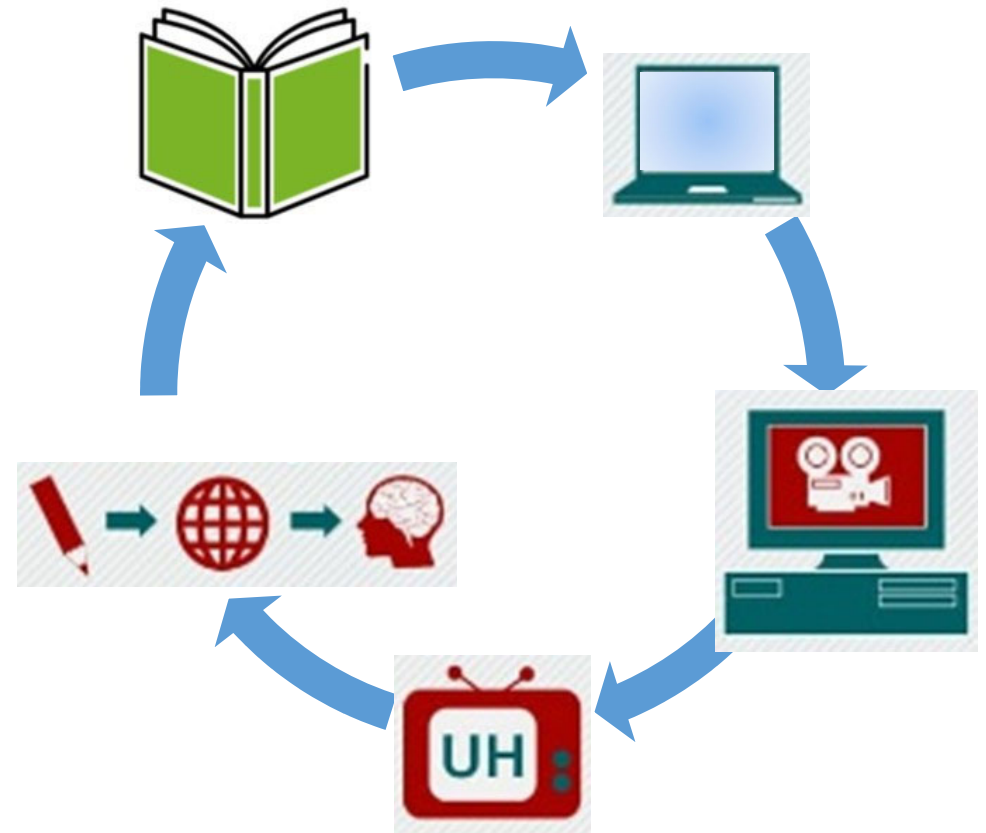


Anna Eliot Ticknor



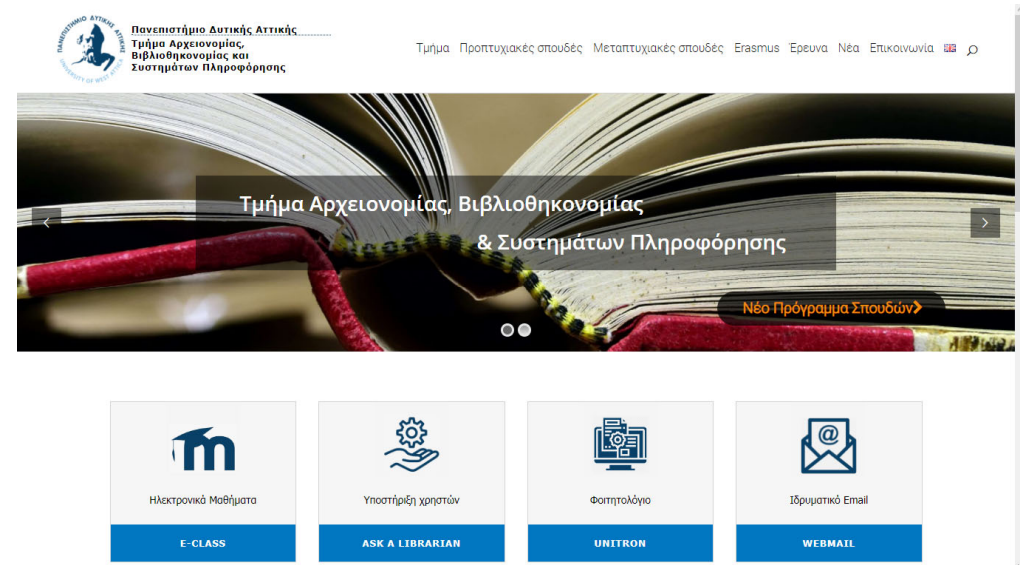
# Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Ελλάδα

- Ανάπτυξη σε ΑΕΙ και ΤΕΙ από το 2001
- Θετική ανταπόκριση από φοιτητές
- Εκτίμηση πλεονεκτημάτων
- Υψηλότερες βαθμολογίες
- Συμπληρωματικό εργαλείο παραδοσιακής διδασκαλίας
- Μεγάλος αριθμός δημοσιεύσεων



# Μελέτη περίπτωσης

- Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (ΠΑΔΑ)
- Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης
- Μάθημα: Συστήματα Θεματικής Πρόσβασης
- Εξάμηνο: Στ΄
- Τύπος μαθήματος: Θεωρία & Εργαστήριο
- Σκοπός: Εκπαίδευση στις εφαρμογές της θεματικής πρόσβασης στην πληροφορία μέσω των συστημάτων πληροφόρησης
- Υποδομές προ covid-19:
  - Ασύγχρονη εκπαίδευση μέσω eclass
  - Πρόσβαση σε πληροφοριακές πλατφόρμες



<https://alis.uniwa.gr>

## Θεωρία ΣΘΠ

Σημασία θεματικής πρόσβασης

Θεματικές επικεφαλίδες

Θησαυροί

Οντολογίες

Ταξονομίες

## Εργαστήριο ΣΘΠ

Θεματικές επικεφαλίδες



Θησαυροί

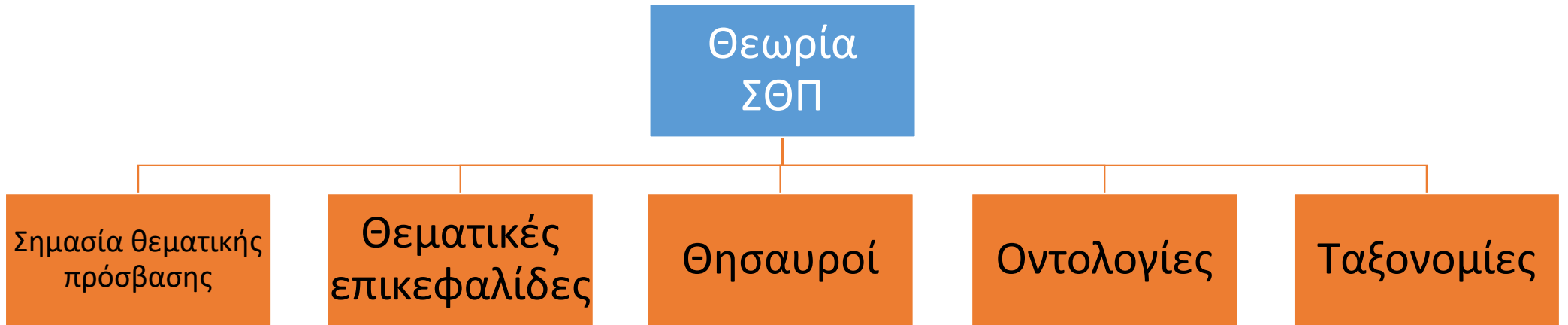


Διασυνδεδεμένα  
Δεδομένα  
Οντολογίες



Reasonable Graph

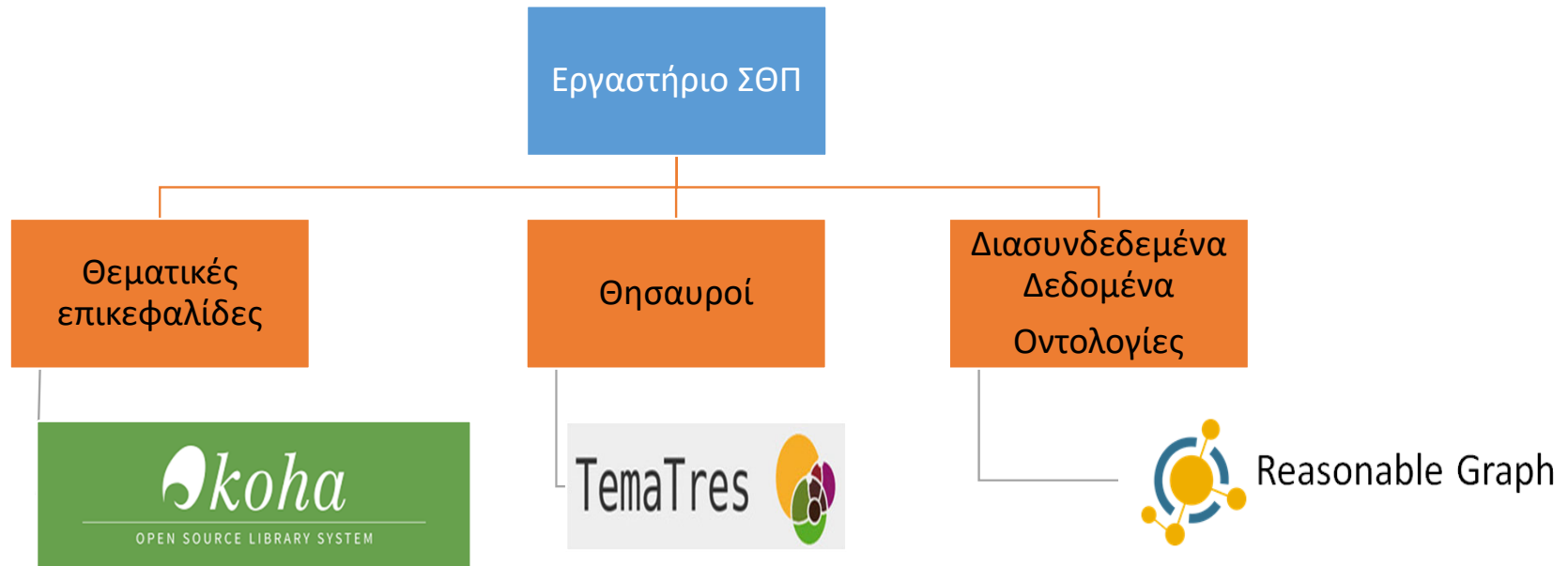
# Στόχοι θεωρίας



- Κατανόηση της σημασίας και της αναγκαιότητας της θεματικής πρόσβασης στην πληροφορία
- Γνώσεις για την εξασφάλιση της πρόσβασης σε οποιασδήποτε μορφής πληροφορία με βάση το θέμα
- Εκμάθηση ελεγχόμενων λεξιλογίων για τη δημιουργία θεματικής πρόσβασης στις πληροφορίες
- Διερεύνηση / επέκταση των λεξιλογίων αυτών ακολουθώντας τα πρότυπα
- Δημιουργία ελεγχόμενων λεξιλογίων ακολουθώντας πρότυπα και τεχνικές
- Χρήση των νέων τεχνολογιών για την εξασφάλιση πρόσβασης στην πληροφορία χωρίς ελεγχόμενα λεξιλόγια



# Στόχοι εργαστηρίου



- Μεταφορά θεωρητικού πλαισίου στην πράξη
- Κατανόηση διαφορών και ομοιοτήτων συστημάτων θεματικής πρόσβασης
- Υλοποίηση πρακτικής με πραγματικά δεδομένα
- Χρήση διαφορετικών σχημάτων, προτύπων και οντολογιών
  - Θεματικές επικεφαλίδες: MARC21 - Koha
  - Θησαυροί: TemaTres
  - Οντολογίες/ διασυνδεδεμένα δεδομένα: ReasonableGraph

# Σχεδιασμός

- Το υλικό της θεωρίας ήταν ήδη διαθέσιμο στους φοιτητές μέσω της eclass πύλης ηλεκτρονικών μαθημάτων ALIS
  - Βιβλιογραφία, πρότυπα, ασκήσεις, υπερσυνδέσμους σε ανάλογα εργαλεία, διαφάνειες και εξειδικευμένες σημειώσεις του καθηγητή.
- Το εργαστήριο του μαθήματος ακολουθεί θεματικά τη διδασκαλία της θεωρίας
- Τα εργαστήρια γίνονταν στις αίθουσες διδασκαλίας του Πανεπιστημίου σε ομάδες με μέγιστο 20 φοιτητές.
- Η θεωρία και το εργαστήριο εξετάζονταν ξεχωριστά με γραπτές ενδιάμεσες και τελικές εξετάσεις ή απαλλακτικές εργασίες.



- Δραστηριό...
- Συνομιλία
- Ομάδες**
- Αναβέσεις ε...
- Ημερολόγιο
- Κλήσεις
- Αρχεία
- ...
- Εφαρμογές
- Βοήθεια
- ...

Ομάδες



εδ+ Συμμετοχή ή δημιουργία ομάδας



Συστήματα Θεματικής Πρόσβασης



Εργαστήριο Συστημάτων Θεματικής Πρόσβασης (1η...



Εργαστήριο Συστημάτων Θεματικής Πρόσβασης (2η...



Εργαστήριο Συστημάτων Θεματικής Πρόσβασης (3η...



Εργαστήριο Συστημάτων Θεματικής Πρόσβασης (4η...



# Υλοποίηση Θεωρίας

- Για τις ανάγκες αλλαγής του τρόπου διδασκαλίας
  - προστέθηκε υλικό στην πύλη ALIS
  - αναρτήθηκαν τα θέματα των ενδιάμεσων εργασιών για την αξιολόγηση της θεωρίας
- Υπήρξε ανάγκη για συνεχή ανατροφοδότηση και παροχή διευκρινίσεων
- Η πλειοψηφία των φοιτητών δεν ήταν εξοικειωμένοι με την αναζήτηση επιστημονικής πληροφορίας επειδή προηγουμένως είχαν πρόσβαση σε αυτήν μέσω της βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου

# Υλοποίηση εργαστηρίου (1/4)

## Έρευνα εντοπισμού όρων

### Περιεχόμενο

- Ανάπτυξη μικρού θησαυρού από κάθε φοιτητή
- Έρευνα εντοπισμού όρων σε
  - Καθιερωμένα αρχεία (π.χ. LC Linked Data Service)
  - Θησαυρούς (πχ. EuroVoc και ERIC)
  - Διαδίκτυο (π.χ. Wikipedia)

The screenshot shows the Koha search interface. At the top, there is a search bar with the text 'Φιλοσοφία' entered. Below the search bar, there are several buttons and options, including 'Search main heading (\$a only)', 'Αναζήτηση κύριας επικεφαλίδας', 'Αναζήτηση όλων των επικεφαλίδων', and 'Search entire record'. The search results are displayed in a table with the following columns: 'Περίληψη', 'Χρησιμοποιήθηκε σε', and 'Ενέργειες'. The first result is for 'Φιλοσοφία', which has 1 record. The table also shows a list of related terms and their usage counts.

Περίληψη	Χρησιμοποιήθηκε σε	Ενέργειες
Topical Term: <b>Φιλοσοφία</b> χρησιμοποιείται αντίβλέπεται από: Μεταφυσική Μυστικισμός Philosophy δες επίσης: Είσαα, Israel (Φιλόσοφος) Μεταμοντερνισμός (Σχετικός όρος) Ολιστική προσέγγιση (Σχετικός όρος) Ρεαλισμός (Σχετικός όρος) Ανθρωπιστικές επιστήμες (Ευρύτερη επικεφαλίδα) Αισθητική (Ειδικότερη επικεφαλίδα) Ανθρωπισμός (Ειδικότερη επικεφαλίδα) Επιστημολογία (Ειδικότερη επικεφαλίδα) Ηθική (Ειδικότερη επικεφαλίδα) Κοσμολογία (Ειδικότερη επικεφαλίδα) Νεοφιλελευθερισμός (Ειδικότερη επικεφαλίδα) Πολιτική φιλοσοφία (Ειδικότερη επικεφαλίδα) Σημειωτική (Ειδικότερη επικεφαλίδα) Φαινομενολογία (Ειδικότερη επικεφαλίδα) Φιλοσοφία της γλώσσας (Ειδικότερη επικεφαλίδα) Φιλοσοφία της θρησκείας (Ειδικότερη επικεφαλίδα)	Στοιχεία 1 εγγραφή(ές)	Ενέργειες
Topical Term: <b>Μαρξιστική φιλοσοφία</b>	Στοιχεία 1 εγγραφή(ές)	Ενέργειες
Topical Term: <b>Φιλοσοφία Ισραήλ</b>	Στοιχεία 0 εγγραφές	Ενέργειες

# Υλοποίηση Εργαστηρίου (2/4)

## Θεματικές επικεφαλίδες σε MARC21 / Koha

### Εστίαση σε

- Δημιουργία επικεφαλίδων με βάση τους όρους θησαυρού σε MARC21 authorities
- Ανάπτυξη υποδιαιρέσεων επικεφαλίδων
- Παραπομπές (4XX & 5XX)
- Εκπαίδευση σε νέα πεδία MARC21 σχετιζόμενα με RDA

Καθώς ήλατε, Mr Pantelis Brattis | Ιστορικό αναζήτησης [x]

Αναζήτηση Κατάλογος βιβλιοθήκη Έναρξη

Σύνθετη αναζήτηση | Αναζήτηση καθιερωμένων όρων | Σύννεφο επισημειώσεων

Αρχική > Αναζήτηση καθιερωμένων όρων > Αποτελέσματα

Important links here.  
Important links here.

### Αποτελέσματα αναζήτησης καθιερωμένων όρων

Αποτελέσματα 1 σε 18 από 18

Καθιερωμένες επικεφαλίδες	Τύπος επικεφαλίδας	Εγγραφές biblio
Topical Term: <b>Φυσική</b> χρήση για/ δείτε από: Physics δείτε επίσης: Μηχανική (Ειδικότερη επικεφαλίδα) Μαγνητισμός (Ειδικότερη επικεφαλίδα)	Στοιχεία Topical Term	0 εγγραφές
Topical Term: <b>Στατική</b> χρήση για/ δείτε από: Statics δείτε επίσης: Κλασική μηχανική (Γενικότερη επικεφαλίδα) Μηχανική υδροστατικής (Ειδικότερη επικεφαλίδα) Υδροστατική (Ειδικότερη επικεφαλίδα)	Στοιχεία Topical Term	0 εγγραφές
Topical Term: <b>Μηχανική</b> χρήση για/ δείτε από: Mechanics δείτε επίσης: Newton, Isaac Sir 1643-1727 (Σχετικός όρος) Fleming, Sandford Sir 1827-1915 (Σχετικός όρος) Φυσική (Γενικότερη επικεφαλίδα) Σιδηροδρομική (Σχετικός όρος) Οικοδομική (Σχετικός όρος) Κατασκευές (Σχετικός όρος) Μηχανήματα (Σχετικός όρος) Κβαντική μηχανική (Ειδικότερη επικεφαλίδα) Κλασική μηχανική (Ειδικότερη επικεφαλίδα)	Στοιχεία Topical Term	0 εγγραφές

<http://83.212.103.89/cgi-bin/koha/opac-authorities-home.pl>

# Υλοποίηση Εργαστηρίου (3/4) Θησαυρός στο TemaTres

Θησαυρός εργαστηρίου ΣΘΠ 2020

## Εστίαση σε

- Δημιουργία όρων θησαυρού
- Σχέσεις όρων εντός του ίδιου θησαυρού (Non-preferred, Broader, Specific, Related)
- Διασυνδέσεις με όρους από άλλους θησαυρούς
- Ορισμοί, notes, κλπ.

Home My account Search Advanced search About...

Μηχανική

Home / Φυσική / Μηχανική

Term Notes 1 Metadata

Μηχανική

Non-preferred terms

UF. Mechanics

Broader Terms

RT. Φυσική

More specific terms

NT2. Κβαντική μηχανική ▶

NT2. Κλασική μηχανική ▶

Related terms

RT. Κατασκευές

RT. Μηχανήματα

RT. Οικοδομική

RT. Σιδηροδρομική

Συναφής έννοια (από άλλο λεξιλόγιο) <http://id.loc.gov/authorities/subjects/sh85082767.html>

Συναφής έννοια (από άλλο λεξιλόγιο) [https://enr.ed.gov/?qt=mechanics&ti=Mechanics+\(Physics\)](https://enr.ed.gov/?qt=mechanics&ti=Mechanics+(Physics))

Συναφής έννοια (από άλλο λεξιλόγιο) <http://general-terms.thesaurus.ekt.gr/vocab/index.php?tema=1185&/y>

Ορισμός <https://el.wikipedia.org/wiki/Μηχανική>

Μηχανική

Home / Φυσική / Μηχανική

Term Notes 1 Metadata

Definition note (Σημείωση ορισμού)

Η μηχανική, δηλαδή «η τέχνη των μηχανών», αποτελεί έναν ευρύ κλάδο της φυσικής που ασχολείται με τη συμπεριφορά των φυσικών σωμάτων, δηλαδή όταν αυτά αλληλεπιδρούν με δυνάμεις μεταξύ τους, τα αποτελέσματα της άσκησης των δυνάμεων αυτών, δηλαδή με τη κίνηση, δηλαδή τους μηχανισμούς της αλλαγής της σχετικής θέσης με το χρόνο (και την τυχόν παραμόρφωσή τους). Η επιστημονική αυτή ενασχόληση έχει τις ρίζες της στην αρχαία Ελλάδα, όπως τεκμηριώνουν τα αρχαία κείμενα του Αριστοτέλη και του Αρχιμήδη, που έχουν διασωθεί και ανευρεθεί (δείτε περισσότερες λεπτομέρειες παρακάτω, στην Ιστορία της Κλασικής Μηχανικής). Κατά τις αρχές της Νεότερης Περιόδου, επιστήμονες όπως ο Γαλιλαίος, ο Κέπλερ και ιδιαίτερα ο Νεύτων, οδήγησαν στην ίδρυση της αποκαλούμενης Κλασικής Μηχανικής. Είναι ένας κλάδος της αντίστοιχης Κλασικής Φυσικής, που ασχολείται με συστήματα που είτε είναι σε «ηρεμία» είτε κινούνται με (σχετικά) μικρή ταχύτητα. Η μηχανική μπορεί επίσης να οριστεί ως ένας κλάδος της Φυσικής που ασχολείται με την κίνηση και τη δύναμη ενός συγκεκριμένου αντικειμένου.

<http://ithaki.lb.teiath.gr/tematres/vocab2/index.php>

# Υλοποίηση Εργαστηρίου (4/4)

## Διασυνδεδεμένα δεδομένα στο ReasonableGraph

### Εστίαση σε

- Εννοιολογικό σχήμα FRAD
- Οντότητες: Concept, Object, Genre, Place, Person, Organization
- Σχέσεις οντοτήτων
- Συνδεδεμένα δεδομένα (Linked data), κλπ.

ALIS.ΣΘΠ Αναζήτηση cataloging admin user manuals Logout Ελληνικά English ReasonableGraph.org

Default Graph Έννοια

### Μηχανική

Γλώσσα οντότητας: Ελληνικά

Ευρύτερος όρος: Φυσική

Στενότερος όρος: κβαντική μηχανική  
Κλασική μηχανική

Άλλος σχετικός όρος: Κατασκευές  
Μηχανήματα  
Οικοδομική  
Σιδηροδρομική

Relationship with agent entities: Newton, Isaac (1643-1727) (Π Εφευρέτης)

Πληροφοριακά στοιχεία: Η μηχανική, δηλαδή «η τέχνη συμπεριφορά των φυσικών σ αποτελέσματα της άσκησης τι αλλαγής της σχετικής θέσης μ ενασχόληση έχει τις ρίζες της και του Αρχιμήδη, που έχουν ιστορία της κλασικής Μηχανι Κέπλερ και ιδιαίτερα ο Νεύτω κλάδος της αντίστοιχης Κλασι κινούνται με (σχετικά) μικρή ι που ασχολείται με την κίνηση  
→ Wikipedia

Σχετικές ιστοσελίδες: Science Wiki

Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου: sh85082767 → Mechanics

Εθνική Βιβλιοθήκη Ελλάδας: au.206 → Μηχανική

Wikidata: Q41217 → mechanics

Σχετικά πρόσωπα

Μηχανική - Identifier: 347  
Internal display of the 347 entity interconnections (Node labels correspond to identifiers)

Legend

Navigation

- oi:347 Μηχανική [auth-concept]
- oi:357 Κατασκευές [auth-concept]
- oi:348 κβαντική μηχανική [auth-concept]
- oi:349 κλασική μηχανική [auth-concept]
- oi:358 Μηχανήματα [auth-concept]
- oi:359 Οικοδομική [auth-concept]

Info

uri: oi:347  
label: Μηχανική  
object type: auth-concept

- oi:538 Μηχανική – Καναδάς [subject-chain]
- oi:539 Μηχανική – Καναδάς – Σιδηροδρ
- oi:541 Μηχανική – Καναδάς – Σιδηροδρ

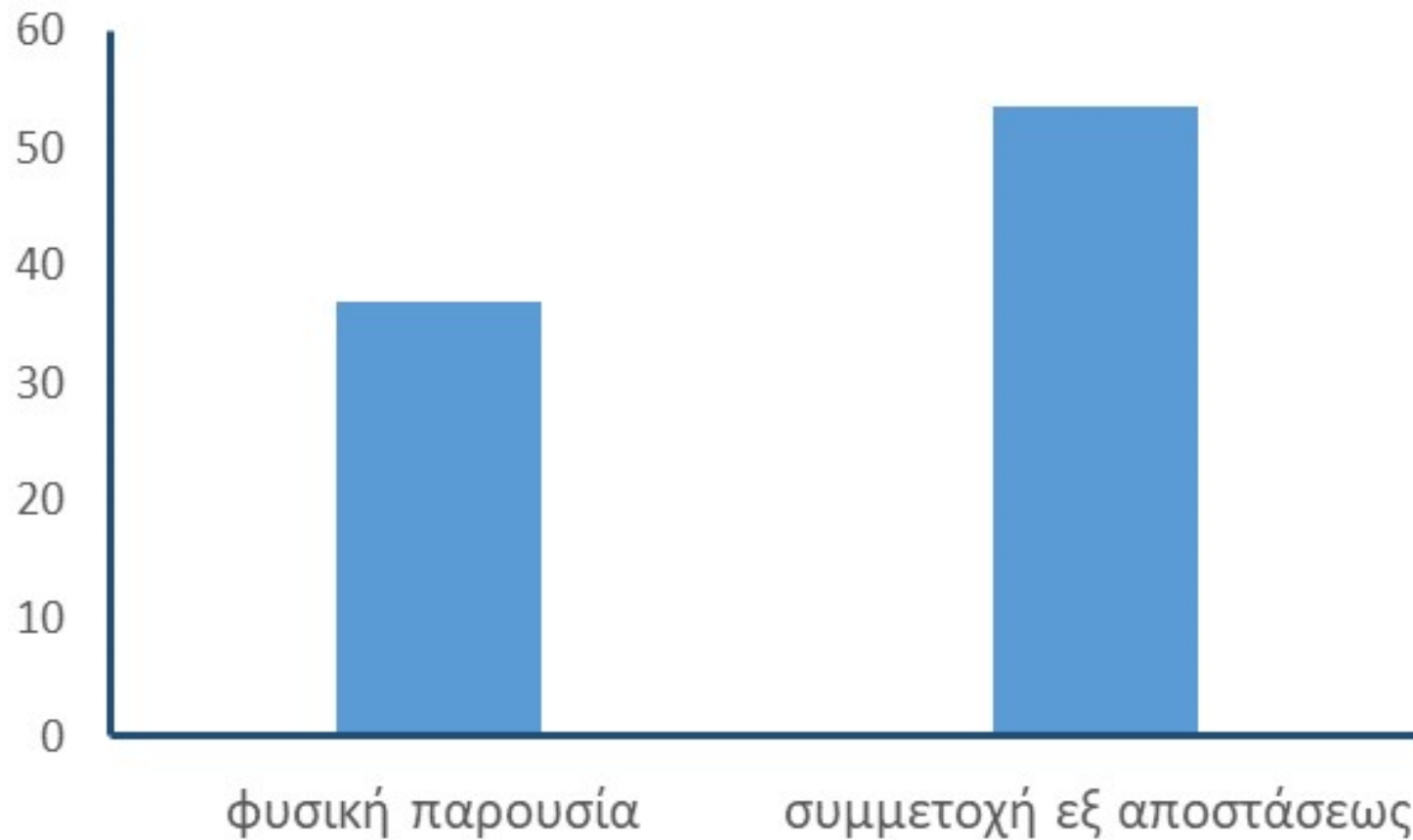
More Indirects...

Controls

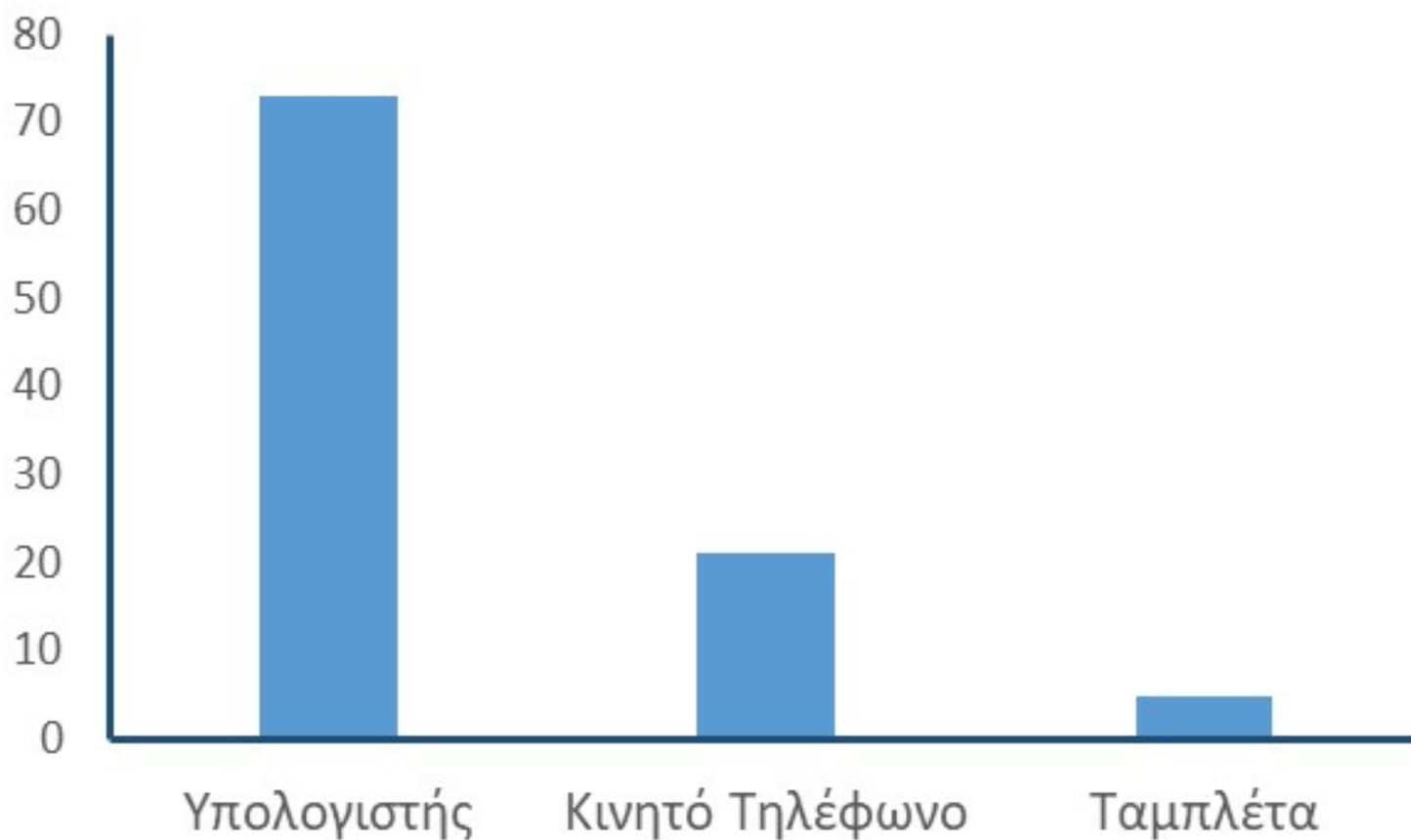
<http://subject.alis.uniwa.gr/>



# Αποτελέσματα: Συμμετοχή φοιτητών στη Θεωρία



## Αποτελέσματα: Συσκευή συμμετοχής



# Αποτελέσματα: Εξετάσεις Θεωρίας

Πίνακας 1. Στοιχεία παρακολούθησης & αξιολόγησης Θεωρίας  
(Ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 και 2019-2020)

Κατηγορίες	2018-2019	2019-2020
Φοιτητές που δήλωσαν το μάθημα	46	68
Φοιτητές που ανέλαβαν εργασία	35	23
Φοιτητές που παρέδωσαν εργασία	32	23
Φοιτητές που πέρασαν με εργασία	28	20
Αξιολόγηση εργασίας: Βαθμός 1 έως 4,9	6,67%	13,04%
Αξιολόγηση εργασίας: Βαθμός 5,0 έως 7,0	30,00%	8,69%
Αξιολόγηση εργασίας: Βαθμός 7,1 έως 9,0	36,67%	43,48%
Αξιολόγηση εργασίας: Βαθμός 9,1 έως 10,0	26,66%	34,78%
Φοιτητές που έδωσαν εξετάσεις (Ιούνιος-Σεπτέμβριος)	8	16
Φοιτητές που πέρασαν με εξετάσεις (Ιούνιος-Σεπτέμβριος)	3	11

Υψηλές  
επιδόσεις

▼ -30%  
▲ +20%  
▲ +30%

# Αποτελέσματα: Εξετάσεις εργαστηρίου

Πίνακας 2. Στοιχεία παρακολούθησης & αξιολόγησης Εργαστηρίου  
(Ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 και 2019-2020)

Κατηγορίες	2018-2019	2019-2020
Φοιτητές που παρακολούθησαν έστω και 1 εργαστήριο	47	44
Φοιτητές που κόπηκαν λόγω απουσιών (2 και πάνω απουσίες)	2	1
Φοιτητές που είχαν δικαίωμα συμμετοχής στην εργασία	45	43
Ποσοστά συμμετοχής σε όλα τα εργαστήρια	38,29%	84,60%
Δεν παρέδωσαν εργασία (από όσους είχαν δικαίωμα)	15,55%	6,97%
Παρέδωσαν τελική εργασία	84,44%	93,03%
Αξιολόγηση εργασίας: Βαθμός 1 έως 4,9	15,78%	2,5%
Αξιολόγηση εργασίας: Βαθμός 5,0 έως 7,0	36,84%	15,00%
Αξιολόγηση εργασίας: Βαθμός 7,1 έως 9,0	26,31%	32,5%
Αξιολόγηση εργασίας: Βαθμός 9,1 έως 10,0	21,05%	50,00%

 **+120%**

 **- 55%**

 **+ 23%**

 **+138%**



Υψηλές  
επιδόσεις

# Συζήτηση

## Ερωτήματα:

- Πώς ερμηνεύεται η μεγάλη αύξηση στην παρακολούθηση των μαθημάτων εξ αποστάσεως από τους φοιτητές σε σχέση με τη διαζώσης συμμετοχή τους;
- Πώς επιτεύχθηκε η βελτιωμένη κατανόηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά;
- Μήπως τελικά η εκπαίδευση εξ αποστάσεως υπερέχει έναντι της διαζώσης εκπαίδευσης;

- Ζητήματα μετακίνησης προς και από το Πανεπιστήμιο
- Παράλληλη εργασία των φοιτητών
- Απόσπαση φοίτησης λόγω κοινωνικών δραστηριοτήτων
- Εξοικείωση των φοιτητών στις νέες τεχνολογίες
- Ταχύτητα δικτύου, πρόσβαση στο διαδίκτυο
- Τεχνολογικές υποδομές Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής
- Υφιστάμενο εκπαιδευτικό υλικό σε ψηφιακή μορφή

# Συμπέρασμα

Η εφαρμογή της εξ αποστάσεως διδασκαλίας στις ειδικές COVID-19 συνθήκες κρίνεται **επιτυχής** με βάση τους δείκτες μέτρησης της αποδοτικότητάς της, λόγω:

- **μεγάλης συμμετοχής των φοιτητών**
- **επιτυχίας στις εξετάσεις**

και αντικατοπτρίζει την αφομοίωση του μαθησιακού περιεχομένου

Σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας